



**PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY  
BRANŻOWA SZKOŁA WIELOZAWODOWA I STOPNIA NR 1**

„Wychowanie dzieci to w rzeczywistości twórcza praca kształtująca naszych następców”

Phil Callaway

LUBLIN, 2023

Program wychowawczo-profilaktyczny Branżowej Szkoły Wielozawodowej I stopnia nr 1  
opracował zespół w składzie:

Katarzyna Bugaj

Marta Gawel

Marzena Gruszka

Dorota Król

Bożena Modzelewska

Wiesława Tarasińska

oraz wychowawcy klas w BSW I stopnia nr 1

*„W wychowaniu chodzi właśnie o to, ażeby człowiek stawał się bardziej człowiekiem, o to, ażeby bardziej był, a nie tylko więcej miał, aby więc poprzez wszystko co ma, co posiada, umiał bardziej i pełniej być człowiekiem, to znaczy, ażeby również umiał bardziej być nie tylko z drugimi, ale i dla drugich”*

*Jan Paweł II*

## SPIS TREŚCI

Wstęp .....	3
Rozdział I Misja szkoły .....	3
Rozdział II Zadania szkoły w zakresie wychowania ze zwróceniem uwagi na przygotowanie uczniów do wykonywania zawodu i przedsiębiorczości .....	3
Rozdział III Wizja absolwenta Branżowej Szkoły Wielozawodowej I stopnia nr 1 .....	6
Rozdział IV Tematyka godzin wychowawczych w Branżowej Szkole Wielozawodowej I stopnia nr 1 .....	6
Rozdział V Działania profilaktyczne w szkole. Diagnoza czynników ryzyka i czynników chroniących. ....	9
Obszary oddziaływań profilaktycznych: .....	15
Działania skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli .....	21
Rozdział VI Oczekiwane efekty realizacji programu wychowawczo - profilaktycznego.....	22
Rozdział VII Wychowanie patriotyczne i tradycja szkoły .....	23
Rozdział VIII Współpraca z rodzicami .....	25
Rozdział IX Zasady ewaluacji programu wychowawczo-profilaktycznego .....	25

## **Wstęp**

Program realizowany jest zgodnie z Konstytucją RP, Deklaracją Praw Człowieka, Konwencją Praw Dziecka, Ustawą o systemie oświaty, Ustawą-Prawo Oświatowe, Ustawą Karta Nauczyciela oraz podstawowymi kierunkami realizacji polityki oświatowej państwa w bieżącym roku szkolnym.

Założeniem programu jest wspomaganie wychowawczej roli rodziny z uwzględnieniem prawa do przekonań religijnych, światopoglądowych oraz wolności sumienia.

Szkoła ma obowiązek zapewnić wszystkim uczniom powszechny dostęp do nauki i wychowania, ochronę przed przemocą, a także zawsze kierować się dobrem ucznia, troską o jego zdrowie, postawę moralną i obywatelską z zachowaniem poszanowania godności osobistej. Ponadto szkoła powinna zapewnić każdemu uczniowi warunki niezbędne do rozwoju, przygotować go do wypełniania obowiązków rodzinnych i obywatelskich w oparciu o zasady solidarności, demokracji, tolerancji, sprawiedliwości i wolności.

## **Rozdział I Misja szkoły**

Misją Branżowej Szkoły Wielozawodowej I stopnia nr 1 jest stworzenie uczniom warunków do pełnego, harmonijnego rozwoju intelektualnego, psychicznego i fizycznego, a w szczególności wyposażenie ich stosownie do możliwości, w takie wiadomości i umiejętności, które pozwolą im na funkcjonowanie w społeczeństwie niezależnie i godnie.

## **Rozdział II Zadania szkoły w zakresie wychowania ze zwróceniem uwagi na przygotowanie uczniów do wykonywania zawodu i przedsiębiorczości**

Szkoła ma nauczyć młodego człowieka w trakcie standardowego procesu edukacji umiejętności optymalnego planowania swojego rozwoju zawodowego (optymalnego, czyli zgodnego z jego osobistym potencjałem i potrzebami rynku pracy). Efektem tak rozumianej edukacji mają być elastyczne zasoby ludzkie potrafiące ewaluować i dopasowywać swoje kompetencje i swoją karierę edukacyjno-zawodową do potrzeb rynku pracy. Proces tak rozumianej edukacji dla rynku pracy powinien być wspierany przez instytucje rynku pracy, przez strategie i programy przez nie realizowane.

Edukacja dla rynku pracy (kształcenie na potrzeby rynku pracy), to jedno z zadań jakie realizuje Branżowa Szkoła Wielozawodowa I stopnia nr 1, to zadanie, ma swoje istotne miejsce wśród innych zadań wychowawczych szkoły, które określa podstawa programowa kształcenia ogólnego.

Wśród tych zadań, do szczególnie istotnych należą:

- rozwijanie u uczniów kompetencji kluczowych niezbędnych do ich samorealizacji, ich rozwoju osobistego, do bycia aktywnym obywatelem, ułatwiających integrację społeczną i zatrudnienie (zgodnie z zaleceniem Rady z dnia 22 maja 2018 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie),
- nauczenie ucznia w trakcie standardowego procesu edukacji umiejętności optymalnego planowania swojego rozwoju zawodowego, zgodnie z jego osobistym potencjałem i potrzebami rynku pracy,
- przygotowanie uczniów do umiejętnego i świadomego wykorzystywania indywidualnych cech, umiejętności, zainteresowań i kompetencji, możliwości życiowych, wypełniania obowiązków, gromadzenia doświadczeń, podejmowania decyzji i zarządzania własną karierą edukacyjno-zawodową,
- podnoszenie poziomu osiągnięć szkolnych uczniów poprzez zwiększanie ich motywacji, zmniejszanie liczby osób rezygnujących z nauki oraz zmieniających kierunek kształcenia w trakcie jej trwania,
- rozwijanie kompetencji personalno-społecznych uczniów (takich, jak np. umiejętności komunikacyjne, pracy w zespole, kreatywności),
- rozwijanie aspiracji uczniów, tworzenie klimatu do rozwijania ich indywidualnych cech, zainteresowań, potrzeb, umiejętności i kompetencji,
- dążenie do przekształcania szkoły w otwarte środowisko edukacyjne pozwalające na uniknięcie i zwalczenie wczesnego porzucania nauki przez uczniów (ich zniechęcenia),
- przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu uczniów,
- identyfikowanie, odkrywanie i rozwijanie indywidualnych cech, umiejętności, zdolności, kompetencji i zainteresowań uczniów,
- rozwinięcie u ucznia motywacji i umiejętności do uczenia się przez całe życie,
- rozwijanie umiejętności ucznia w zakresie samodzielnego zarządzania ścieżkami swojej edukacji i kariery (w trakcie nauki, pracy, na dowolnym etapie życia),
- zapewnienie uczniom różnorodnych możliwości łączenia doświadczeń zawodowych z nauką oraz zdobywania dodatkowych umiejętności i kompetencji,
- przygotowanie ucznia do podjęcia nauki w szkołach wyższych i aktywności na rynku pracy,
- budowanie oferty edukacyjnej szkoły ułatwiającej uczniom przejście ze świata nauki na rynek pracy,
- zachęcanie i wspieranie uczestnictwa uczniów w różnych formach edukacji i szkoleniach pozwalających na zdobywanie dodatkowych kwalifikacji,
- wsparcie dla uczniów w zakresie rozwoju ich kreatywności i ducha przedsiębiorczości,

- rozwijanie postawy przedsiębiorczej i umiejętności niezbędnych do znalezienia zatrudnienia i aktywnego poruszania się po rynku pracy (mobilność zawodowa),
- rozwijanie umiejętności uczniów w zakresie ich adaptacyjności do potrzeb pracodawców i wymagań rynku pracy,
- umacnianie więzi i synergii pomiędzy szkołą a życiem zawodowym,
- współpraca i tworzenie lokalnego partnerstwa z partnerami zewnętrznymi, takimi jak: instytucje rynku pracy, pracodawcy i organizacje pracodawców, organizacje pozarządowe, uczelnie wyższe, mogącymi wesprzeć jej zadania w zakresie nauczania, kształcenia umiejętności i wychowania, w zakresie działalności opiekuńczej i profilaktycznej.

### **Charakterystyka środowiska szkoły i uczniów**

Branżowa Szkoła Wielozawodowa I stopnia nr 1 wchodzi w skład Lubelskiego Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego im. K. K. Baczyńskiego. Nauka w szkole branżowej trwa 3 lata i kończy się zdaniem egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie.

Uczniowie Branżowej Szkoły Wielozawodowej I stopnia nr 1 kształcą się w zawodach mechanik pojazdów samochodowych, ogrodnik, mechatronik, ślusarz, operator obrabiarek skrawających. Praktyczną naukę zawodu mechanicy pojazdów samochodowych realizują w prywatnych zakładach, gdzie nabywają umiejętności w rzeczywistych warunkach pracy i relacjach pracodawca-pracownik. Uczniowie uczący się zawodu ogrodnik odbywają praktyczną naukę zawodu w szkole oraz instytucjach współpracujących ze szkołą. Uczniowie uczący się zawodu mechatronik, ślusarz, operator obrabiarek skrawających odbywają praktyczną naukę zawodu na warsztatach szkolnych.

To uczniowie z różnych rejonów miasta Lublin, a także spoza Lublina. Wielu uczniów rozpoczynających naukę w szkole branżowej doświadczyło niepowodzeń edukacyjnych w innych szkołach mając opóźnienia w realizacji obowiązku nauki.

Uczniowie rozpoczynając naukę w Branżowej Szkole Wielozawodowej I stopnia nr 1 mają niskie umiejętności interpersonalne, labilną samoocenę, niewielu z nich doświadczyło uczucia sukcesu. To młodzież, która potrzebuje wsparcia, pokierowania, ale też postawienia granic.

Część młodzieży uczącej się w Branżowej Szkole Wielozawodowej I stopnia nr 1 z różnych powodów posiada nadzór kuratora sądowego, wielu uczniów wychowuje się w rodzinach niepełnych, zrekonstruowanych, rodzinach zastępczych. Są uczniowie, którzy mają problemy z przestrzeganiem norm i zasad społecznych. W relacjach z rówieśnikami często reagują nieadekwatnie do sytuacji, zaspokajając swoje potrzeby w sposób nieakceptowany społecznie.

Uczniowie mają niską motywację do nauki, problemy z systematycznym uczęszczaniem na zajęcia lekcyjne i zajęcia praktycznej nauki zawodu.

## **Rozdział III Wizja absolwenta Branżowej Szkoły Wielozawodowej I stopnia nr 1**

Absolwent Branżowej Szkoły Wielozawodowej I stopnia nr 1 będzie przygotowany do efektywnego funkcjonowania w życiu społecznym oraz podejmowania samodzielnych decyzji w poczuciu odpowiedzialności za własny rozwój. Identyfikuje się z preferowanym przez społeczność szkolną systemem wartości, a w szczególności:

- jest asertywny, odporny na naciski różnych osób i grup społecznych,
- przestrzega zasad i norm społecznych,
- umie współpracować w grupie,
- jest rzetelny i obowiązkowy,
- jest przygotowany do uzyskania kwalifikacji w zawodzie i podejmowania pracy,
- jest przygotowany do świadomego wyboru dalszej drogi życiowej i zawodowej,
- umie wiadomości teoretyczne zastosować w praktyce,
- rozwija swoje zainteresowania, zdolności i talenty,
- szanuje rówieśników i wszystkich pracowników szkoły,
- jest kulturalny, miły i sympatyczny,
- odpowiedzialny za siebie i innych,
- jest tolerancyjny, szanuje poglądy innych ludzi,
- jest patriotą kochającym ojczyznę i jej kulturę,
- sprawnie porusza się po rynku pracy, jest dobrze przygotowany do wypełniania obowiązkowych zawodowych,
- posiada wiedzę i umiejętności niezbędne do pracy i życia w warunkach współczesnego świata,
- jest kreatywny i chętny do poszerzania swych wiadomości i umiejętności w różnych dziedzinach życia,
- jest systematyczny, rzetelny, obowiązkowy.

## **Rozdział IV Tematyka godzin wychowawczych w Branżowej Szkole Wielozawodowej I stopnia nr 1**

### **Klasa I**

- Poznajemy przepisy regulujące funkcjonowanie w naszej szkole. Sprawy organizacyjne wychowawcze klasy. Wybór samorządu klasowego.
- Poznajmy się i zintegrujmy.
- Kultura na co dzień.
- Jak stworzyć grupę, w której każdy odnajdzie swoje miejsce?
- Etyka w życiu prywatnym i zawodowym.

- Zagrożenia związane z korzystaniem z Internetu i mediów społecznościowych
- Skuteczna komunikacja.
- 11 listopada – Święto Niepodległości
- Przygotowanie do ślubowania klas pierwszych.
- Tolerancja i akceptacja.
- Zarządzanie sobą w czasie.
- Ludzie, których darzymy zaufaniem – autorytety.
- Dotrzywanie umów i obietnic.
- Samoakceptacja jako podstawowe źródło rozwoju osobistego.
- Zagrożenia cywilizacyjne współczesności.
- Aktywne rozwiązywanie problemów.
- Kształtowanie umiejętności „dawania” siebie innym.
- Skutki uzależnień.
- Sposoby radzenia sobie z przemocą w środowisku rówieśniczym.
- Jak efektywnie radzić sobie ze stresem?
- Staję się kreatywny.
- Podejmowanie działań i ich skutki.
- Święto Konstytucji 3 Maja.
- Ja w społeczeństwie.
- Minął rok – jaką grupę stanowimy?
- Dbam o zdrowie psychiczne i fizyczne.
- Godziny do dyspozycji wychowawcy

## **Klasa II**

- Sprawy organizacyjne. Przypomnienie zasad obowiązujących w szkole.
- „Nie” nie zawsze oznacza nieuprzejmość o asertywności słów kilka.
- Przypomnienie zasad obowiązujących w szkole.
- Podejmowanie działań i ich skutki. KPS-OMZ
- Zarządzanie czasem. KPS-OMZ
- Role społeczne KPS-OMZ
- Demoralizacja i przestępczość nieletnich.
- 11 listopada – Święto Niepodległości
- Cyberprzemoc.
- Ochrona dobra dziecka w obliczu prawa.
- Kształcenie i samokształcenie.



- Doskonalenie zawodowe.
- Sztuka porozumiewania się w rodzinie.
- Jak negocjować?
- Mój wzór osobowy, czyli kto mi imponuje?
- Planowanie pracy w zespole.
- Przebaczanie win najtrudniejszym kunsztem?
- “Jak słuchać, aby do mnie mówili, jak mówić, aby mnie słuchali?”.
- Moja mała ojczyzna.
- Święto Konstytucji 3 Maja.
- Moje zalety i wady.
- Nasze zdrowie zależy od nas samych.
- Staję się kreatywny.
- Godziny do dyspozycji wychowawcy

### **Klasa III**

- Sprawy organizacyjne. Przypomnienie zasad obowiązujących w szkole.
- Wybór samorządu klasowego.
- Czy 18 coś zmienia?
- Rozwiązywanie konfliktów.
- Imprezować czy inwestować? - o stylu życia.
- Pozytywne myślenie i motywacja.
- Jak się uczyć, żeby być bardziej skutecznym?
- 11 listopada – Święto Niepodległości
- Polak - to brzmi dumnie.
- W świecie wartości – sukces.
- Jak radzić sobie ze stresem?
- Nie daj się nałogom.
- Kogo szanujesz i cenisz? O autorytetach.
- Jak radzić sobie z porażką?
- Zarządzanie czasem.
- O zasadach savoir vivre.
- Dlaczego warto być asertywnym?
- Jak znaleźć dobre miejsce pracy?
- Cechy dobrego pracownika
- Święto Konstytucji 3 Maja

- Moje plany na przyszłość.
- Informacje dotyczące egzaminu zawodowego. Logowanie – zapisywanie - zakończenie.
- Podsumowanie pracy – samoocena
- Godziny do dyspozycji wychowawcy

## **Rozdział V Działania profilaktyczne w szkole. Diagnoza czynników ryzyka i czynników chroniących.**

Działania profilaktyczne BSW są nakierowane na osłabienie czynników ryzyka i wzmocnienie czynników chroniących. Do najczęściej obserwowanych i najważniejszych przyczyn zachowań ryzykownych uczniów zaliczyć należy:

- utrwalone negatywne nawyki,
- niewłaściwe wzorce osobowe,
- łatwy dostęp do substancji psychoaktywnych i brak wiedzy na temat konsekwencji używania środków uzależniających,
- mała odporność psychiczna uczniów i niskie poczucie własnej wartości,
- uleganie złym wpływom,
- zachowania agresywne,
- nieumiejętność właściwego zorganizowania wolnego czasu,
- nietolerancję,
- brak poczucia odpowiedzialności za otoczenie,
- trudną sytuację materialną, niskie dochody rodziców, zaniedbania wychowawcze, kryzysy rodzinne,
- niskie kompetencje wychowawcze,
- problemy emocjonalne i adaptacyjne,
- kłopoty z komunikacją w grupie.

Działania profilaktyczne obejmują wszystkie działania na terenie szkoły, a w szczególności lekcje wychowawcze prowadzone przez wychowawców, specjalistów w danej dziedzinie, psychologa, pedagoga, filmy i spotkania informacyjne oraz zajęcia i warsztaty umiejętności społecznych, warsztaty z terapeutą uzależnień. Treści profilaktyczne programu wychowawczo-profilaktycznego mogą być przekazywane bezpośrednio w różnych formach. Pośrednio są przekazywane podczas każdej lekcji przedmiotowej przez wszystkich nauczycieli.

Istotne w procesie profilaktycznym jest wsparcie ucznia przez pedagoga szkolnego, psychologa, nauczyciela, wychowawcę i środowisko rodzinne. Właściwa reakcja nauczyciela, wychowawcy, pedagoga, dyrekcji szkoły powinna opierać się na konieczności przestrzegania wszelkich praw i obowiązków zarówno ucznia jak i rodziców.

Działania profilaktyczne będą prowadzone również w indywidualnych przypadkach. Dotyczy to osób zdiagnozowanych, które zakończyły proces leczenia i potrzebują wsparcia zabezpieczającego przed powrotem do wcześniejszych trudności.

**Diagnoza występujących w środowisku szkolnym potrzeb rozwojowych uczniów, w tym czynników chroniących i czynników ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji zastępczych.**

Celem przeprowadzonej diagnozy była ocena czynników ryzyka i czynników chroniących zachowań problemowych/ryzykownych uczniów BSW, a także dynamiki ich rozwoju. Wnioski wynikające z diagnozy stanowią podstawę do wprowadzenia aktualizacji programu wychowawczo-profilaktycznego na rok szkolny 2023/2024. Diagnoza problemów i potrzeb uczniów opracowana została na podstawie:

- informacji od uczniów i ich rodziców w indywidualnej rozmowie z pedagogiem, psychologiem, wychowawcą,
- informacji od kuratorów zawodowych i społecznych, pracowników socjalnych, asystentów rodziny, koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej,
- informacji od nauczycieli na temat pojawiających się problemów podczas bieżącej pracy z uczniem,
- analizy dokumentacji szkolnej, w tym wpisów w dziennikach elektronicznych
- obserwacji zachowania uczniów w szkole i na zajęciach praktycznych.
- analizy wyników ankiety online w FORMS skierowanej do uczniów i rodziców klas pierwszych i drugiej BSW.

W wyniku przeprowadzonej diagnozy wyłoniono czynniki ryzyka, które mają wpływ na powstawanie sytuacji problemowych uczniów. Aby ograniczyć zakłócenia rozwojowe uczniów, wyodrębnione zostały czynniki chroniące, które będziemy wzmacniać i czynniki ryzyka, które chcemy minimalizować.

Czynniki te zostały uporządkowane według następujących kategorii:

- związane z sytuacją rodzinną,
- związane z grupą rówieśniczą,
- związane ze szkołą,
- czynniki osobowościowe.

	Czynniki ryzyka	Czynniki chroniące
Czynniki osobowościowe	<ul style="list-style-type: none"> <li>- niska samoocena, brak wiary we własne możliwości,</li> <li>- niska odporności na stres,</li> <li>- problemy emocjonalne, kryzysy osobowościowe,</li> <li>- niskie umiejętności radzenia sobie z problemami,</li> <li>- poczucie osamotnienia, odrzucenia,</li> <li>- zaburzenia depresyjne, samookaleczenia, napięcie, lęki.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- adekwatne poczucie własnej wartości, wiara w swoje możliwości,</li> <li>- sprecyzowane cele życiowe i dążenie do nich,</li> <li>- asertywna postawa,</li> <li>- umiejętność radzenia sobie ze stresem i emocjami,</li> <li>- umiejętność radzenia sobie z problemami.</li> </ul>
Grupa rówieśnicza	<ul style="list-style-type: none"> <li>- podatność na wpływy, naśladownictwo,</li> <li>- presja grupy,</li> <li>- kontakt z grupami, w których obowiązują normy i zasady nieakceptowane społecznie,</li> <li>- konflikty z prawem.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- przynależność do grupy o pozytywnym charakterze,</li> <li>- świadomość zagrożeń społecznych,</li> <li>- umiejętność odpierania presji i nacisków grupy,</li> <li>- prawidłowe relacje w klasie.</li> </ul>
Sytuacja rodzinna	<ul style="list-style-type: none"> <li>- trudna sytuacja materialna,</li> <li>- niewłaściwe postawy rodzicielskie (w tym brak zainteresowania problemami dziecka),</li> <li>- środowisko społeczne promujące negatywne wzorce zachowań,</li> <li>- rodziny o niskich kompetencjach wychowawczych.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- konsekwencja w działaniach wychowawczych,</li> <li>- zainteresowani dzieckiem rodzice, opiekunowie prawni,</li> <li>- wsparcie ze strony rodziców, zaspokajanie potrzeb dziecka (emocjonalnych, poznawczych, społecznych i materialnych).</li> </ul>
Środowisko szkolne	<ul style="list-style-type: none"> <li>- wagary, spóźnienia na lekcje,</li> <li>- problemy w nauce,</li> <li>- niska motywacja do nauki,</li> <li>- niewystarczająca współpraca z rodzicami,</li> <li>- niskie zaangażowanie uczniów w życie szkoły,</li> <li>- mała ilość uczniów korzystających z zajęć dodatkowych,</li> <li>- niepowodzenia w nauce, drugoroczność.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- motywujące ocenianie, informacje zwrotne,</li> <li>- życzliwi, wspierający nauczyciele,</li> <li>- osobisty przykład nauczycieli i innych pracowników szkoły,</li> <li>- ciekawe, urozmaicone lekcje,</li> <li>- różnorodność metod nauczania,</li> <li>- bogata oferta zajęć pozalekcyjnych,</li> <li>- pozytywny klimat w szkole,</li> <li>- działania integrujące w klasie,</li> <li>- wskazania alternatyw,</li> <li>- jasno sprecyzowane normy postępowania,</li> <li>- dostosowanie wymagań do indywidualnych możliwości i predyspozycji ucznia,</li> <li>- poczucie bezpieczeństwa w szkole, - stwarzanie okazji do działania w różnych obszarach,</li> <li>- poczucie przynależności uczniów do klasy poprzez wspólne wykonywanie działań, wycieczki,</li> </ul>

		imprezy klasowe itp., - wzmocnienia pozytywne, okazje do przeżycia sukcesu.
--	--	---

**W wyniku obserwacji środowiska szkolnego oraz dokonanej diagnozy, wyodrębniono następujące problemy w funkcjonowaniu uczniów:**

- łamanie norm i reguł społecznych,
- palenie papierosów,
- lekceważenie obowiązków szkolnych (nagminne wagary i spóźnienia),
- brak motywacji do nauki,
- braki w kulturze osobistej,
- wulgaryzmy,
- eksperymentowanie ze środkami psychoaktywnymi,
- nagminne korzystanie z telefonów, tabletów, smartfonów, mediów społecznościowych na lekcjach,
- brak szacunku dla cudzej własności,
- negatywne interakcje z mediami elektronicznymi,
- bezkrytyczne uleganie presji rówieśniczej,
- stosowanie agresji i przemocy, w tym cyberprzemocy jako sposobu na osiągnięcie celu,
- niskie umiejętności uczenia się,
- niskie kompetencje społeczne,
- wysoki poziom napięcia emocjonalnego, zaburzenia depresyjne, kryzysy emocjonalne.

**Wnioski z analizy danych i badań ankietowych:**

- szkoła zapewnia wysoki stopień poczucia bezpieczeństwa deklarowany przez rodziców i uczniów,
- uczniowie czują się akceptowani przez kolegów z klasy, dobrze czują się w swojej klasie,
- uczniowie i rodzice wysoko oceniają relacje na linii nauczyciel-uczeń, wiedzą do kogo mogą zgłosić się w sytuacji pojawiających się problemów,
- 50% badanych uczniów twierdzi, że wśród ich znajomych są osoby spożywające alkohol,
- zdecydowana większość badanych uczniów klas pierwszych i drugich przyznaje się do spróbowania alkoholu, palenia papierosów, w tym e-papierosów,
- 74% rodziców twierdzi, że rozmawiają ze swoimi dziećmi na temat skutków i konsekwencji zażywania narkotyków i innych substancji psychoaktywnych oraz bezpiecznego korzystania z Internetu,
- 63% rodziców zna najbliższych kolegów swoich dzieci, wiedzą jak spędzają czas wolny,

- rodzice biorący udział w badaniu twierdzą, że na wysoki poziom bezpieczeństwa w szkole największy wpływ ma przestrzeganie przez uczniów zasad obowiązujących w szkole oraz reagowanie przez nauczycieli na wszelkie przejawy niewłaściwych zachowań uczniów,
- 87% rodziców, twierdzi, że ich dziecko nie zgłaszało przypadków agresji, przemocy lub izolacji i odrzucenia przez kolegów z klasy,
- 75% rodziców twierdzi, że wychowawcy, nauczyciele i specjaliści pomagają im w rozwiązywaniu pojawiających się problemów,
- uczniowie i rodzice wysoko oceniają możliwości, jakie daje im szkoła w zakresie rozwijania zdolności, zainteresowań i talentów,
- wzrasta liczba uczniów borykających się z problemami z obniżoną samooceną, wysokim napięciem emocjonalnym, zaburzeniami depresyjnymi, atakami paniki, brakiem umiejętności radzenia sobie z trudnymi emocjami, podejmującymi zachowania autodestrukcyjne,
- wzrasta liczba uczniów korzystających ze specjalistycznej pomocy psychologiczno-psychiatrycznej w formie systematycznej psychoterapii i farmakologii w instytucjach pozaszkolnych, oraz pomocy psychologiczno-pedagogicznej udzielanej przez pedagoga i psychologa w szkole,
- wzrasta liczba uczniów posiadających specyficzne trudności w uczeniu się (największy procent wśród nich stanowią uczniowie mający specyficzne trudności w uczeniu się: dysleksję, dysgrafię bądź dysortografię, niewielki odsetek opinii dotyczy obniżonych możliwości intelektualnych bądź trudności emocjonalnych czy dyskalkulii); z powodu występujących trudności uczniowie ci objęci są pomocą psychologiczno-pedagogiczną i dostosowaniem wymagań do indywidualnych możliwości podczas bieżącej pracy na lekcjach,
- w Branżowej Szkole Wielozawodowej I stopnia nr 1 kształcą się uczniowie posiadający orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego z uwagi na Zespół Aspergera, niepełnosprawność intelektualną w stopniu lekkim - uczniowie realizują Indywidualny Program Edukacyjno-Terapeutyczny i uczęszczają na zajęcia rewalidacyjne.

### **Zalecenia i rekomendacje do programu wychowawczo-profilaktycznego na rok szkolny 2023-2024**

- prowadzenie zajęć integracyjnych w klasach pierwszych oraz w klasach, w których uczą się uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi posiadającymi orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego z uwagi na różnorodne niepełnosprawności,
- organizowanie i udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów, rodziców borykających się z różnorodnymi problemami,

- upowszechnianie programów edukacyjnych i działań alternatywnych do zachowań ryzykownych, rozwijających umiejętności psychologiczne i społeczne uczniów, promowanie wolontariatu, akcji, projektów,
- angażowanie uczniów w procesy podejmowania decyzji w szkole, wspieranie działań samorządu uczniowskiego i innych form działalności uczniowskiej,
- doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
- upowszechnianie programów edukacyjnych i szkoleń rozwijających kompetencje wychowawcze rodziców,
- włączanie rodziców w procesy podejmowania decyzji w szkole oraz w ważne wydarzenia i działania na rzecz tworzenia bezpiecznej i przyjaznej szkoły,
- tworzenie warunków do poszerzania współpracy z instytucjami i podmiotami, które mogą wspierać działania szkoły w środowisku lokalnym,
- upowszechnianie pomocy koleżeńskiej w nauce,
- prowadzenie zajęć z zakresu edukacji prawnej dla uczniów, dotyczących m.in. konsekwencji prawnych stosowania różnych form przemocy, w tym cyberprzemocy,
- realizacja edukacji zdrowotnej w szkole w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom,
- zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży, ze szczególnym zwróceniem uwagi na rozwijanie ich pasji i zainteresowań w ramach zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych,
- kształtowanie umiejętności uczniów w zakresie prawidłowego funkcjonowania w środowisku cyfrowym, w szczególności w środowisku tzw. nowych mediów,
- uwzględnienie tematyki przeciwdziałania przemocy rówieśniczej w działalności wychowawczej szkoły,
- udostępnianie rodzicom i opiekunom materiałów informacyjnych i edukacyjnych na tematy związane z kryzysami rozwojowymi i życiowymi młodzieży,
- upowszechnianie i realizacja w szkole programów służących promocji zdrowego stylu życia, dbania o zdrowie psychiczne i fizyczne,
- udzielanie uczniom i rodzicom informacji zwrotnej przez nauczycieli na temat osiągniętych wyników nauczania, promowanie sukcesów uczniów,
- dbanie o wysoki poziom pozytywnego klimatu w szkole i bezpieczeństwa co sprzyja dobremu samopoczuciu całej społeczności szkolnej.

## Obszary oddziaływań profilaktycznych:

### Integracja środowiska rówieśniczego w klasie i w szkole.

Zadanie	Forma realizacji	Termin	Odpowiedzialni
Kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych,	<ul style="list-style-type: none"> <li>- wypracowanie zasad współpracy w zespole klasowym,</li> <li>- organizowanie wycieczek szkolnych</li> <li>- zajęcia integracyjne w klasach pierwszych</li> <li>- rozwijanie tradycji i zwyczajów klasowych,</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- rok szkolny</li> <li>- wrzesień, październik</li> <li>- rok szkolny</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- wychowawca, nauczyciele, pedagog, psycholog</li> <li>- wychowawca, pedagog, psycholog</li> <li>- wychowawca</li> </ul>
Uczenie działania zespołowego, tworzenia klimatu dialogu i efektywnej współpracy.	-zajęcia z zakresu komunikacji, pracy w zespole, funkcjonowania wśród innych,	- rok szkolny	- pedagog, psycholog, wychowawca, nauczyciele
Uczenie zasad samorządności i demokracji.  Funkcjonowanie Samorządu Uczniowskiego  Wybory do Młodzieżowej Rady Miasta	<ul style="list-style-type: none"> <li>- przeprowadzenie demokratycznych wyborów do Samorządu Uczniowskiego</li> <li>- włączenie członków samorządu w organizowanie uroczystości szkolnych i akcji na rzecz środowisk pozaszkolnych,</li> <li>- rozwijanie działalności wolontariatu</li> <li>- przeprowadzenie wyborów do Młodzieżowej Rady Miasta</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- wrzesień</li> <li>- wg ustalonych procedur</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- opiekun Samorządu Uczniowskiego</li> <li>- opiekun Samorządu Uczniowskiego</li> </ul>
Kształtowanie szacunku do ludzi i wrażliwości na potrzeby drugiego człowieka,	- udział uczniów w akcjach charytatywnych,	- rok szkolny	- Samorząd Uczniowski



## Rozwijanie osobowości ucznia i doskonalenie jego umiejętności.

Zadanie	Forma realizacji	Termin	Odpowiedzialni
Nauka nabywania świadomości własnych słabych i mocnych stron, kształtowanie samoakceptacji, budowanie poczucia własnej wartości, pozytywnego obrazu siebie	- rozmowy z uczniami, zajęcia indywidualne i grupowe, warsztaty, treningi - udział uczniów w konkursach, projektach, zawodach, olimpiadach itp	- rok szkolny  - rok szkolny	- nauczyciele uczący, wychowawcy, pedagog, psycholog  - nauczyciele uczący, wychowawcy, pedagog, psycholog
Kształcenie umiejętności radzenia sobie z własnymi emocjami w sposób konstruktywny	- indywidualne zajęcia terapeutyczne	- rok szkolny, w miarę potrzeb	- pedagog, psycholog we współpracy z PPP nr 5
Kształcenie umiejętności radzenia sobie ze stresem	- zajęcia na temat sposobów radzenia sobie ze stresem, - rozmowy indywidualne z uczniami	- rok szkolny	- pedagog, psycholog
Kształcenie umiejętności asertywnego odmawiania, wyrażania własnych poglądów, zainteresowań i własnych wartości,	-zajęcia psychoedukacyjne z uczniami dotyczące rozwijania postawy asertywnej	- rok szkolny	- pedagog, psycholog
Kształtowanie aktywnej postawy wobec przyszłej pracy zawodowej oraz wymagań rynku pracy. Współpraca z instytucjami rynku pracy.	- realizacja wewnątrzszkolnego programu doradztwa zawodowego	- rok szkolny	- doradca zawodowy, nauczyciele, pedagog, psycholog
Kształcenie postawy tolerancji i szacunku dla innych narodów, kultur, religii. Przeciwdziałanie dyskryminacji.	- rozmowy z uczniami, obserwacja funkcjonowania uczniów,	- rok szkolny	- nauczyciele uczący, wychowawcy, pedagog, psycholog

## Zapobieganie przejawom niedostosowania społecznego i zjawiskom patologii

Zadanie	Forma realizacji	Termin	Odpowiedzialni
Dostarczenie informacji na temat uzależnień oraz dostępnych form pomocy	- zajęcia grupowe dla uczniów na temat problematyki uzależnień, - porady i konsultacje dla uczniów i rodziców	rok szkolny  rok szkolny	- pedagog, psycholog, we współpracy z instytucjami wspierającymi pracę szkoły, - pedagog, psycholog
Kształtowanie umiejętności radzenia sobie z presją rówieśniczą	- zajęcia grupowe, indywidualne, porady, konsultacje	rok szkolny	wychowawcy, nauczyciele, pedagog, psycholog
Określenie konsekwencji używania środków psychoaktywnych na terenie szkoły	- zajęcia na temat regulacji prawnych dotyczących stosowania środków psychoaktywnych	rok szkolny	- pedagog, psycholog, KMP,
Udostępnianie uczniom i rodzicom aktualnych informacji na temat skutków uzależnień i instytucjach oferujących specjalistyczną pomoc	- spotkania indywidualne z uczniami i rodzicami, - udostępnianie informacji na stronie szkoły, - dziennik elektroniczny	rok szkolny	- pedagog, psycholog
Udzielenie uczniom i rodzicom pomocy w zapobieganiu uzależnieniom	porady i konsultacje, współpraca z policją, Wydziałem do Spraw Rodzinnych i Nieletnich,	rok szkolny	- pedagog, psycholog, Dyrektor LCKZiU

### Poprawa frekwencji

Zadanie	Forma realizacji	Termin	Odpowiedzialni
Realizacja działań zmierzających do poprawy frekwencji uczniów nagminnie opuszczających zajęcia lekcyjne	- rozpoznanie przyczyn opuszczania zajęć lekcyjnych, rozmowy z uczniami, rodzicami, opiekunami prawnymi  - systematyczna kontrola obecności uczniów na zajęciach lekcyjnych,	- rok szkolny  - rok szkolny	- wychowawca, pedagog, psycholog  - nauczyciele uczący
Praca indywidualna z uczniem wagarującym nad wzbudzeniem motywacji do	- rozmowy indywidualne, wywiad diagnostyczny,	- rok szkolny	- pedagog, psycholog, wychowawca, nauczyciele uczący

chodzenia do szkoły			
Współpraca z instytucjami wspomagającymi pracę szkoły w zakresie realizacji obowiązku nauki przez uczniów	- kontakty z kuratorami sądowymi, pracownikami MOPR, GOPS, - informowanie sądów dla nieletnich o przejawach demoralizacji uczniów, wgląd w sytuację rodzinną uczniów	- rok szkolny w miarę potrzeb	- Dyrektor LCKZiU, pedagog, psycholog, wychowawcy,

### Zapobieganie przemocy i zachowaniom agresywnym

Zadanie	Forma realizacji	Termin	Odpowiedzialni
Dostarczanie informacji na temat różnych form agresji i przemocy sposobów radzenia sobie z nią	- zajęcia grupowe, indywidualne	- rok szkolny	- wychowawcy, pedagog, psycholog
Zachęcanie uczniów do pozytywnej działalności o charakterze alternatywnym	- organizacja zajęć mających na celu rozładowanie napięcia emocjonalnego (uprawianie sportu, siłownia, turystyka, wycieczki, rozwijanie zainteresowań, wolontariat sportowy	- rok szkolny	- nauczyciele uczący, opiekun wolontariatu
Kształtowanie wrażliwości oraz kompetencji interpersonalnych uczniów jako czynnika chroniącego przed agresją	- indywidualne zajęcia relaksacyjno-terapeutyczne dla uczniów - zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne	- rok szkolny  - rok szkolny	- pedagog, psycholog  - pedagog, psycholog
Współpraca z Policją, Sądem i Poradnią Psychologiczno - Pedagogiczną	- organizowanie spotkań prewencyjnych, prelekcji, pogadanek	- rok szkolny	- Dyrektor LCKZiU, pedagog, psycholog
Tworzenie szkolnego systemu wsparcia i pomocy, eliminowanie przemocy fizycznej psychicznej, rozwiązywanie	- konsekwentne reagowanie nauczycieli na wszelkiego rodzaju przejawy agresji i przemocy wśród młodzieży	- rok szkolny	- nauczyciele uczący, wychowawcy, pedagog, psycholog

konfliktów	<ul style="list-style-type: none"> <li>- współpraca z rodzicami w zakresie zapobiegania agresji w środowisku szkolnym,</li> <li>- zajęcia psychoedukacyjne z uczniami dotyczące rozwijania postawy asertywnej</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- rok szkolny</li> <li>- rok szkolny</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- nauczyciele uczący, wychowawcy, pedagog, psycholog</li> <li>- pedagog, psycholog</li> </ul>
Praca z ofiarą i sprawcą przemocy	- indywidualny plan pracy terapeutycznej	- rok szkolny w miarę potrzeb	- pedagog, psycholog we współpracy z instytucjami pomocowymi
Kształcenie umiejętności przestrzegania zasad bezpieczeństwa, w tym bezpieczeństwa w sieci i social mediach	- zajęcia poruszające tematykę bezpiecznego zachowania się w różnych sytuacjach życiowych, bezpiecznego korzystania z Internetu	- rok szkolny	- nauczyciele uczący, wychowawca, - pedagog, psycholog, we współpracy z instytucjami wspierającymi pracę szkoły,

### Przeciwdziałanie niepowodzeniom szkolnym i drugoroczności

Zadanie	Forma realizacji	Termin	Odpowiedzialni
Rozpoznanie potrzeb i diagnoza uczniów mających szczególne trudności w nauce,	- badania diagnostyczne w PPP nr 5 pod kątem rodzaju trudności	- rok szkolny	- pedagog, psycholog,
	- dostosowanie wymagań do indywidualnych potrzeb i możliwości uczniów	- rok szkolny	- nauczyciele uczący
	- współpraca nauczycieli w ramach klasowych zespołów nauczycieli uczących	- rok szkolny	- wychowawca, zespół nauczycieli uczących
Wzmacnianie motywacji uczniów do nauki	- rozmowy indywidualne, udział w konkursach, projektach, rozmowy doradcze	- rok szkolny	- nauczyciele uczący, doradca zawodowy, wychowawca, pedagog, psycholog
Wspomaganie rozwoju uczniów o specjalnych	- rozpoznawanie problemów uczniów na podstawie analizy	- rok szkolny	- pedagog, psycholog, wychowawca, nauczyciele uczący

potrzebach edukacyjnych z uwzględnieniem ich indywidualnych potrzeb i możliwości	opinii psychologiczno.-pedagogicznej i orzeczeń do kształcenia specjalnego, obserwacji funkcjonowania uczniów		
	- rozpoznawanie sytuacji rodzinnej uczniów, wywiady z rodzicami, opiekunami prawnymi	- rok szkolny	- pedagog, psycholog
	- dostosowanie wymagań do potrzeb i możliwości ucznia, motywowanie uczniów do nauki	- rok szkolny	- nauczyciele uczący

### **Przygotowanie młodzieży do życia w rodzinie i odpowiedzialnego podejścia do zagadnień związanych z rozwojem seksualnym**

Zadanie	Forma realizacji	Termin	Odpowiedzialni
Dostrzeganie wyzwań związanych z pełnieniem nowych ról społecznych.	- zajęcia wychowania do życia w rodzinie	- zgodnie z programem zajęć	- nauczyciel wychowania do życia w rodzinie
Kształtowanie postaw zapobiegających wczesnym kontaktom seksualnym i związanych z nimi problemami	- rozmowy indywidualne z uczniami, lekcje wychowania do życia w rodzinie,	- rok szkolny w miarę potrzeb	- nauczyciel wychowania do życia w rodzinie, psycholog, pedagog

### **Ochrona i wzmacnianie zdrowia psychicznego młodzieży**

Zadanie	Forma realizacji	Termin	Odpowiedzialni
Kształtowanie umiejętności dbania o własne zdrowie psychiczne i fizyczne	- zajęcia na temat zasad higieny psychicznej	- rok szkolny	- pedagog, psycholog, we współpracy z instytucjami wspierającymi pracę szkoły,
	- zajęcia wychowania fizycznego	-rok szkolny	- nauczyciele wych. fiz.
	- dodatkowe zajęcia pozalekcyjne	-rok szkolny	- nauczyciele wych. fiz

	sportowe		
Poszerzenie wiedzy z zakresu profilaktyki zaburzeń psychicznych	- warsztaty, projekty dla uczniów, porady, konsultacje dla uczniów i rodziców	- rok szkolny	- pedagog, psycholog, we współpracy z instytucjami wspierającymi pracę szkoły,
Organizacja pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych	- zajęcia, porady, konsultacje,  - dostosowanie wymagań edukacyjnych do potrzeb i możliwości uczniów w trakcie bieżącej pracy z uczniami	- rok szkolny  - rok szkolny	- wychowawcy, pedagog, psycholog  - nauczyciele uczący

### **Działania skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli**

#### **Uczniowie:**

- poradnictwo indywidualne, rodzinne,
- działania interwencyjne i terapeutyczne,
- aktywne uczestnictwo w zajęciach rozwijających zainteresowania i pasje, w zajęciach sportowych,
- ćwiczenia indywidualne,
- praca w grupach, warsztaty,
- wewnątrzszkolne i pozaszkolne konkursy, olimpiady,
- realizacja projektów o tematyce profilaktyki i wychowania.

#### **Rodzice:**

- prelekcje dla rodziców podczas zebrań z rodzicami,
- spotkania ze specjalistami, konsultacje,
- warsztaty umiejętności wychowawczych.
- warsztaty integracyjne uczniów, rodziców i wychowawców w ramach klas.

#### **Nauczyciele:**

- udział nauczycieli w różnego rodzaju certyfikowanych szkoleniach, konferencjach i warsztatach,
- konsultacje z pedagogiem szkolnym i psychologiem,
- zajęcia sportowo-rekreacyjne – nauczyciele wychowania fizycznego.

## **Rozdział VI Oczekiwane efekty realizacji programu wychowawczo - profilaktycznego**

### **Uczniowie:**

W zakresie kompetencji emocjonalno-społecznych uczeń potrafi:

- komunikować się z ludźmi,
- nawiązywać satysfakcjonujące kontakty z ludźmi,
- podejmować decyzję,
- chronić siebie w sytuacji nacisku grupowego,
- radzić sobie ze stresem,
- budować właściwy wizerunek własnej osoby,
- być otwarty,
- być empatyczny,
- radzić sobie w trudnych sytuacjach.

W zakresie problematyki uzależnień uczeń posiada rzetelną wiedzę o:

- bezpośrednich i odległych skutkach używania różnych środków odurzających,
- wpływie środków odurzających na różne formy aktywności człowieka (nauka, praca, sport),
- skutkach prawnych, społecznych, ekonomicznych używania środków odurzających,
- informacji o placówkach interwencyjnych i terapeutycznych dla osób odurzających się i z innymi problemami.

Posiada wiedzę na temat:

- istoty stresu i umiejętności efektywnego przezwyciężania stresu,
- technik uczenia się, co zapobiegać może niepowodzeniom szkolnym,
- zagrożeń związanych z Internetem,
- zasad zdrowego stylu życia.

Posiada umiejętności:

- pozwalające mu zaspokajać potrzeby bez pomocy środków odurzających,
- związane z korzystaniem z atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego, takich, które stanowią alternatywę dla używania substancji psychoaktywnych.

W zakresie samorealizacji i adekwatnej samooceny uczeń:

- posiada poczucie własnej wartości i umiejętność akceptacji pozytywnych aspektów własnego dojrzewania i rozwoju,
- umie rozpoznawać zachowania i sytuacje ryzykowne oraz podejmować racjonalne wybory,
- rozwija swoją autonomię i poczucie odpowiedzialności za tworzenie i zachowywanie środowiska wolnego od środków odurzających.

## **Rodzice:**

Rodzice posiadają najważniejsze informacje o:

- procesie dojrzewania i jego zagrożeniach,
- czynnikach ryzyka i czynnikach chroniących,
- przyczynach i skutkach stresu,
- środkach psychoaktywnych i innych używkach i ich wpływie na zdrowie,
- zagrożeniach płynących z Internetu – cyberprzemoc, uzależnienie.

Rodzice posiadają kompetencje:

- prawidłowego komunikowania się z dzieckiem,
- poznawania słabych i mocnych stron dziecka,
- rozwiązywania problemów,
- udzielenia dziecku wsparcia w wyborze dalszej ścieżki edukacji.

## **Nauczyciele:**

Posiadają wiedzę o:

- przyczynach, objawach i skutkach stresu,
- konsekwencjach dla zdrowia i rozwoju używania środków psychoaktywnych, alkoholu, nikotyny,
- zagrożeniach płynących z Internetu – cyberprzemoc, uzależnienie,

Posiadają kompetencje wychowawcze, samodzielnie rozwiązują problemy uczniów, a także potrafią wzmacniać pozytywne strony ucznia, motywować ucznia do podejmowania decyzji, planowania i działania, rozwijania zainteresowań, pasji.

## **Rozdział VII Wychowanie patriotyczne i tradycja szkoły**

Naszym priorytetem jest wychowanie uczniów na świadomych obywateli RP, patriotów, którzy będą dostrzegać i doceniać cywilizacyjny oraz duchowy wkład narodu polskiego w kulturę europejską i bez kompleksów będą aktywnie uczestniczyć w życiu publicznym kraju i Europy, pamiętając zawsze o swych polskich korzeniach.

Cele:

- kształtowanie postaw patriotycznych i obywatelskich,
- poszanowanie tradycji rodzinnych, szkolnych, narodowych,
- kształtowanie postaw odpowiedzialności za siebie, swoją miejscowość, kraj.



## Polska - mój kraj

Temat	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne
Symbole Polski (hymn, flaga, godło). Zasady poszanowania dla symboli i zachowania właściwej postawy przy ich prezentacji.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Całość zadań statutowych LCKZiU,</li> <li>• Lekcje historii, wiedzy o społeczeństwie, j. polskiego, godzina wychowawcza,</li> <li>• Nauka właściwej postawy wobec symboli podczas uroczystości szkolnych.</li> </ul>	Dyrekcja, grono pedagogiczne, pracownicy szkoły
Historia Polski.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Wycieczki historyczne,</li> <li>• Uroczystości szkolne z okazji świąt narodowych: Święto Niepodległości,</li> <li>• Gazetki tematyczne: 3 Maja, rocznice wydarzeń historycznych.</li> </ul>	Wychowawcy, nauczyciele bibliotekarze
Formy aktywności obywatelskiej.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Udział w życiu szkoły - samorząd klasowy, szkolny, Młodzieżowa Rada Miasta,</li> <li>• Udział w uroczystościach na terenie miasta z udziałem poczty sztandarowego.</li> </ul>	Wychowawcy, opiekun poczty sztandarowego
Moja polszczyzna. Troska o poprawność językową i kulturę języka.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Przestrzeganie zasad kultury języka.</li> </ul>	Grono pedagogiczne i pracownicy szkoły

## Moja mała ojczyzna

Temat	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne
Historia i tradycje mojej szkoły. Sylwetka patrona szkoły.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Zapoznanie uczniów z historią szkoły podczas godzin wychowawczych,</li> <li>• Opracowanie ceremoniału szkolnego - właściwego zachowania podczas uroczystości szkolnych,</li> <li>• Poczec sztandarowy,</li> <li>• Uroczystość ślubowania klas pierwszych,</li> <li>• Prezentacja sylwetki patrona podczas ślubowania klas pierwszych.</li> </ul>	Wychowawcy, nauczyciele odpowiedzialni według przydziału czynności dodatkowych
Historia mojej miejscowości i regionu.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Lekcje wychowawcze,</li> <li>• Lekcje biblioteczne,</li> <li>• Wycieczki przedmiotowe,</li> <li>• Udział w uroczystościach patriotycznych organizowanych w Lublinie.</li> </ul>	Nauczyciele odpowiedzialni według przydziału czynności dodatkowych

## Ja w Europie

Temat	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne
Polska w Europie	<ul style="list-style-type: none"><li>• Lekcje przedmiotowe (historia, wiedzy o społeczeństwie, j. polski),</li><li>• Współpraca ze szkołami partnerskimi w ramach europejskich programów edukacyjnych.</li></ul>	Nauczyciele historii, wiedzy o społeczeństwie, j. polskiego, nauczyciele odpowiedzialni za realizację projektów europejskich
Prawa człowieka we współczesnym świecie	<ul style="list-style-type: none"><li>• Lekcje przedmiotowe (wiedzy o społeczeństwie),</li><li>• Gazetki tematyczne.</li></ul>	Nauczyciele wiedzy o społeczeństwie, nauczyciele bibliotekarze

## Rozdział VIII Współpraca z rodzicami

Do form współpracy rodziców ze szkołą należą:

- systematyczne kontakty z wychowawcą klasy, wymiana informacji o uczniu (zebrania ogólne, klasowe, indywidualne rozmowy, listy, kontakty telefoniczne, dziennik elektroniczny),
- kontakty z pedagogiem szkolnym,
- wybór przedstawicieli do Rady Rodziców (zgłaszanie uwag i postulatów, wzbogacanie oferty programowej szkoły),
- wspieranie procesu dydaktyczno-wychowawczego,
- udział w opracowywaniu ważnych dla szkoły dokumentów,
- udział w organizowanych przez szkołę formach pedagogizacji,
- współorganizowanie imprez i uroczystości szkolnych,
- współorganizowanie wycieczek, studniówek, imprez kulturalno-rozrywkowych.

## Rozdział IX Zasady ewaluacji programu wychowawczo-profilaktycznego

Ewaluacja programu polega na systematycznym gromadzeniu informacji na temat prowadzonych działań, w celu ich modyfikacji i podnoszenia skuteczności programu wychowawczo-profilaktycznego. Ewaluacja przeprowadzana będzie poprzez:

1. obserwację zachowań uczniów i zachodzących w tym zakresie zmian,
2. analizę dokumentacji,
3. przeprowadzanie ankiet, kwestionariuszy wśród uczniów, rodziców i nauczycieli,
4. rozmowy z rodzicami,
5. wymianę spostrzeżeń w zespołach wychowawców i nauczycieli,
6. analizę przypadków.

Ewaluacja programu przeprowadzana będzie w każdym roku z uwzględnieniem diagnozy

potrzeb uczniów i czynników ryzyka i czynników chroniących. Zadaniem Zespołu jest opracowanie planu ewaluacji programu, organizacja badań oraz opracowanie wyników. Z wynikami prac Zespołu zostaną zapoznane Rada Pedagogiczna i Rada Rodziców.